

פרשת כי תבוא

מצוות הביכורים - להרגיש בבית ולא בעל הבית

נושא הפליטים, בשנים האחרונות, הפך לסוגיה מאוד מורכבת, בכל העולם ובפרט בישראל. אגב, נושא זה, בישראל, רגיש במיוחד וזאת משום ההיסטוריה המרה של העם היהודי בכלל ובפרט במלחמת העולם השנייה. דומה, שאם ברצוננו לבחון את שאלת היחס של מדינת ישראל לפליטים, יש עלינו לשאול, איך הפליטים מרגישים כאן?

מתברר, ממספר אמירות של פליטים, שהם מרגישים בבית. זאת, אכן, מחמאה לעם בישראל. ברם, יתר על זאת, חלק מהפליטים מרגישים שהם בעלי הבית של המדינה.

למשל כאשר שאלו את אחד הפליטים מסודן "מה הוא אומר למעוניינים בגירושו? הפליט השיב "אין לי בעיה עם זה שלא רוצים אותי פה. זו המדינה שלי. עם הזמן הכל יסתדר, הרי כולם פה מהגרים, כולם הגיעו ממקום אחר. אני אזרח ישראלי".

במקרה אחר, באחד ההפגנות נגד גירוש עובדים זרים. עמדה אחת הילדות יעל בת ה-8, שאמה מהגרת עבודה מהפיליפינים, שאיבדה את האשרה ברגע שבתה נולדה. אמרה היא: "זאת המדינה שלי וכאן אני גרה".

להערכתנו, משפטים הללו לא היו נאמרים במדינות מערביות דמוקרטיות. דומה שזאת המדינה היחידה, שכל אחד, יהא האדם אשר יהיה, המרגיש פה, בכבישים, בתור לבנק ובכל מקום לא רק בבית אלא אף בעל הבית. לדעתנו זה מה שהופך את המדינה למיוחדת כל כך. זוהי המדינה היחידה כותב אפרים קישון "שבה התפוצצו כבר טילים מעיראק, קטיושות מלבנון, מתאבדים מעזה ופגזים מסוריה, ועדיין דירת שלושה חדרים עולה יותר מאשר בפאר... זוהי המדינה היחידה שבה המובטלים שובתים... זוהי המדינה היחידה שבה אנשים שבאים אליך בפעם הראשונה, שואלים אם "אפשר לקחת מהמקרר?" זוהי המדינה היחידה שבה יש שני שרי אוצר ולשניהם אין גרוש, מקובל בן 101 מקים מפלגה... זוהי המדינה היחידה שלאמא של הרב"ט יש את הטלפון של המ"מ ושיזהר לו... זוהי המדינה היחידה שבה רוב האנשים אינם מסוגלים להסביר למה הם גרים דווקא בה, אבל יש להם המון סיבות למה אי אפשר לגור במקום אחר... זוהי המדינה היחידה שיכולתי לחיות בה/ זו המדינה שלי!!!

פרשתנו פרשת כי תבוא מתחילה בתיאורו של אדם שהגיע לארץ אחרי שנות הנדודים והתיישב בארצו ובנחלתו. בפתיחה זאת, נראה שהפרשה באה ללמדנו, יסוד חשוב, להמשך הקיום שלנו במדינת ישראל. נאמר בפרשתנו "וְהָיָה, כִּי-תִבּוֹא אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, נָתַן לְךָ נַחֲלָה; וִירְשָׁתָהּ, וַיִּשְׁבֶּת בָּהּ. כּוֹבֵב וְלִקְחַת מְרֵאשִׁית כָּל-פְּרִי הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר תִּבְּיֵא מֵאֲרֶצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ-- וְשָׂמַת בְּטֶנְא; וְהִלַּכְתָּ, אֶל-הַמָּקוֹם, אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, לְשָׂכַן שְׁמוֹ שָׁם." (דברים פרק כו א-ב) יסוד שעומד במטעם מצוות הביכורים כותב בעל הכלי יקר, הוא יסוד התלות בקב"ה, בלשונו "אחר ירושה וישיבה ישאם לבם לומר כי להם הארץ ובחרבם ירשוה וישכחו את ה' זה הוא שכתוב: והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה. כי באמת לא בתורת ירושה אתה באת אל הארץ כי בית והון נחלת אבות אבל מה' הארץ נתונה לך במתנה על מנת להחזיר אליו גמולו ולשמור כל מצותיו, ולבבך לא כן ידמה אלא וירשתה" (הרב קוק מאמרי הראיה בכורים - פי"ג מ"ב - כלי יקר דברים כו, א) נוסף על זאת, הרב קוק רואה בטעם מצוות הביכורים, דווקא את יסוד האדנות. לאמור, במצוות הביכורים אנו חושפים את כח היצירתיות של האדם. שכן בהבאת הביכורים נפגשים אנו, בכח העבודה והעמל, האדם משיג את עושרו בעמל רב וביגיעה רבה. נמצאנו למדים, ששני הפירושים באים להצביע על המתח הקיים בין תחושת האדנות לבין תחושת התלות. במילים אחרות, כל אחד חייב להרגיש שהוא בבית ושהוא האדון. ללא לקיחת אחריות של הפרט, הפרט לא ישיג כלום. עם זאת, אסור לאף אחד להרגיש שהוא בעל הבית. חייבים להרגיש את תחושת התלות בקב"ה. אבל יתר על כן, בארץ ישראל חייבים להרגיש את תחושת התלות בין אחד לשני, בין אדם לחברו.

שבת שלום

שרון שלום
רב קהילת קדושי ישראל